

„MARZEC” po dwudziestu latach

„STUDENCI UMK W TORUNIU ZEBRA-
NI NA OGÓLNYM WIECU UCZELNIANYM
.... PROTESTUJEMY: 1/ PRZECIWKO
BRUTALNYM AKCJOM PODJĘTYM WOBEC
STUDENTÓW PRZEZ UPOLIKOWANĄ MI-
LIJCĘ I CYWILNE BOJÓWKI 2/ PRZE-
CIWKO INTERENCJI WŁADZ BEZPIEC-
ZEŃSTWA W ŻYCIU AKADEMICKIE...
6/ ŻĄDAMY JAWNOŚCI ŻYCIA POLI-
TYCZNEGO.... 8/ ŻĄDAMY NIESKRE-
POWANEGO ROZWOJU KULTURY. ODCI-
NAMY SIĘ OD WSZYSTKICH ROZBRYTEK
WĘWĄTRZKRAJOWYCH, KTÓRYCH REZUL-
TATY BYŁY WYPADKI DNIA 9-11.III.
br. W WARSZAWIE... PROTESTUJEMY
PRZECIWKO WPROWADZENIU ROZDZIEKU
MIĘDZY STUDIOWĄ MŁODZIEŻĄ POLSKĄ,
A POLSKĄ KLASĄ ROBOTNICZĄ...
STUDENCI TORUNIA SOLIDARYZUJĄ SIĘ
Z POSTĘPOWĄ MŁODZIEŻĄ STOLICY”

SA TO FRAGMENTY REZOLUCJI UCHWAŁO-
NEJ NA KOLEJNYM, TRZECIM I OSTATNIM
WIECU STUDENTÓW UMK, ODBYTYM W STOLOW-
CE AKADEMICKIEJ PRZY UL. NICKIEWICZA,
14 MARCA 1968 ROKU.

WYPADKI MARCOWE OSTATECZNIE ZAMKNE-
ŁY CZAS POPAZDIERNIKOWEGO OPTYMIZMU I
OTWORZYŁY W DZIEJACH PRL CYKL NARASTA-
JĄCYCH OD KILKA LAT KRYZYSÓW I WYWOŁA-
NYCH NIMI WSTRZĄSÓW SPOŁECZNYCH. W
1968 BUNTUJĄCA SIĘ MŁODZIEŻ ODWOŁYWAŁA
SIĘ DO ZASAD „PRAWOZIEMEGO SOCJALIZMU”,
ALE JUŻ NARASTAŁA EROZJA WIARY, U TYCH
KTÓRZY JESZCZE WIERZYĆ CHcieli, W MOŻ-
LIWOŚCI ROZWIĄZANIA ISTOTNYCH SPRAW
NARODU PRZEZ SYSTEM POWOLUJĄCY SIĘ NA
„NIESMIERTELNE NAUKI MARKSA, LENINA (A
W DOMYŚLE STALINA)”, ORAZ W JEGO RE-
FORMOWALNOŚĆ. WÓWCZAS WŁASNIE POJAWIŁO
SIĘ, CIĄGLE AKTUALNE STWIERDZENIE -

„PRASA KLAMIE!”

WYDARZENIA MARCOWE, W WYNIKU KTO-
RYCH ARESZTOWANO KILKA TYSIĘCY OSÓB,
WIELE STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH
USUNIĘTO Z UCZELNI, ZLIKWIDOWANO RESTY-
KI AUTONOMII UNIwersYTECKIEJ, ZAATAKO-
WANO GRUPĘ DZIAŁACZY KATOLICKIEGO „ANAK-
KU”. DOPROWADZONO DO WYJAZDU ZA GRANICĘ
KILKUNASTU TYSIĘCY POLAKÓW ŻYDOMSKIEGO
POCHODZENIA, W TYM CZĘŚĆ WYBITNYCH UC-
ZONYCH I SPECJALISTÓW, BYŁY WYPADKOWA
KILKU RÓŻNYCH PROCESÓW I DARIEN.

OD POŁOWY LAT SZESZCZESIATYCH NARA-
STAŁY OBJAWY ZASTOJU GOSPODARCZEGO, WY-
NIKAJĄCE Z FAKTYCZNIE NIE ZMIENIONEGO
PO ROKU 1958 STALINOWSKIEGO, SCENTRALI-
ZOWANEGO, NAKAZOWO - ROZDZIELCZEGO SYS-
TEMU GOSPODARCZEGO ORAZ GORSETO MÓW-
KLATURY. W PARZE Z TYM SŁA POSTĘPUJĄCA
~~WŁADZA ENIGMA POKRYWIAŁA SIĘ~~ ~~WŁADZA~~
ROZUMIELI ONI NOWYCH CZASÓW. POTRZEB
MŁODEGO POKOLENIA, PRZECIWNÍ BYLI JUŻ
SAMIYM PONTYSLON JAKICHŚ ZMIAN W DZIEDZIE-
NIE KIEROWANIA GOSPODARKĄ. POGLĘBIAŁA
SIĘ TER, ŻYTKŁA U KOMUNISTÓW, WROGÓSC
WOBEC INTELIGENCJI TWÓRCZEJ I WSZELKIEJ
CHOC TROCHĘ NIEZALEŻNEJ MYŚLI. ROZAR-
SZANO STOSUNKI Z KOŚCIOŁEM. W ZWIĄZKU Z
OBCHODAMI TYSIĄCLECIA CHRSTU POLSKI I
LISTEN BISKUPÓW POLSKICH DO NIENIECKICH
KIEROWANO ATAKI PROPAGANDOWE NA PRYNASA
WYSZYŃSKIEGO, A TAKŻE NA KRĘGI INTEL-
GENCJI BLISKIE KOŚCIOŁOWI. PRZY TYM, PO
OBALENIU CHRUSZCZOWA W 1964, W ROSJI
WZROZILA KONSERWATYWNA EKIPA TĘPAKA
BREŻNIEWA, PRZECIWNIA WSZELKIM ZMIANOM,
Z ROSNĄCĄ WROGÓSCIA PRZYGLĄDANO SIĘ
PROBOM REFORM W CZECHOSŁOWACJI DUBCZE-
KA. CO ZAKOŃCZYŁO SIĘ ZBIOROWYM NAPIĘCIEM
ZBROJNYM NA TEN KRAJ W SIERPNIU 1968.
WĘWĄTRZ APARATU NARASTAŁ KONFLIKT.

"MARZEC" po dwudziestu latach

DLA DUŻEJ CZĘŚCI SPOŁECZEŃSTWA SŁABO CZYTELNY, ZE WZGLĘDU NA NAJFIJNY, A WIEC SKRYTY, CHARAKTER WŁADZY KOMUNISTYCZNEJ. BYLI JEJ NOSTICIELAMI TOWARZYSZE Z APARATU BEZPIECZEŃSTWA LUB Z NIM ZWIĄZANI, KTÓRZY NA CZELE ZE SWYM SZEFEM - MOCZAREM, SYNEM ROSYJSKIEGO STUPAJKI Z ŁODZI, DĄŻYLI DO PRZECHYLECIA CAŁOŚCI WŁADZY W PARTII I PAŃSTWIE. SEKUNDOWALI IM GRUPY MŁODYCH, CYNICZNYCH KARIEROWICZÓW Z PARTII I ORGANIZACJI MŁODZIEŻOWYCH, LICZĄCYCH NA SZYBKIE AWANSE PO WYSADZENIU ZE STOLKÓW CZĘŚCI STARSZYCH TOWARZYSZÓW. DLA MANIPULOWANIA NASTRÓJAMI SPOŁECZEŃSTWA "PARTYZANCI", CZYLI ZWOLENNICY MOCZARA, ODWOŁYWALI SIĘ DO HASEŁ PATRIOTYCZNYCH. NATONIĄST, GŁÓWNI NA WŁASNY UŻYTEK, WYTWORZYLI SWOJĄ RODZAJ PROTEŻE IDEOLOGII, KTÓRĄ BYŁ ANTYSEMITYZM, SKIEROWANY PRZECIEM WSZYSTKIM PRZECIEM OSOBOM POCHODZENIA ŻYDOWSKIEGO, SPRAWUJĄCYM JAKIEŚ ISTOTNIEJSZE FUNKCJE. TA, BLISKA FASZYSTOWSKIEJ, IDEOLOGIA MIAŁA UZASADNIĆ ELIMINACJĘ OSÓB, KTÓRYM UDAŁO SIĘ PRZYPIĄC ŁATKE, IŻ SĄ SYJONISTAMI. JAK ZWYKLE W SYSTEMIE TOTALITARNYM SZEROKO, PUBLICZNIE POSŁUGIWANO SIĘ KLAMSTWAMI, PONÓWNIANIAMI, NIE PRZEJAWIAJĄC SIĘ KOMPROMITOWANIEM IMIENIA POLSKI W ŚWIECIE. WYKORZYSTANO TAKŻE TO, ŻE PO ZWYCIESTWIE ISRAELA NAD EGIPTEM W ROKU 1967, PO WYBNIEM I KOSKUM KORENDZIE, ZERWANE ZOSTAŁY Z TYM PAŃSTWEM STOSUNKI I BYŁO WŁÓDZ ATAKOWANE PRZECIEM PROPAGANDĄ. "A WYPRAWA Z SYJONISTAMI" WREŚCIE NIE PRZESKADZAŁA KOWMOLEGI ATAKOWAĆ I PŁUGAĆ PUBLICZNIE PISARZY KATOLICKICH, JAK JASIEŃCZA LUB KISIELEŃSKI, A TAKŻE USUNĄĆ Z UNIWERSYTETÓW PROFESORÓW WOLĄ NIE ŻYDOWSKIEGO POCHODZENIA.

GLÓSY PROTESTU SRODOWISK INTELEKTUALNYCH I MANIFESTACJE MŁODZIEŻY, RZOPCZETE PO EDYCIE W TEATRZE NARODOWYM PRZEDSTAWIENIA "OZIADOM" "KICKIEWICZA, A Z KTÓRYCH NAJGŁOSNIEJSZY BYŁ WIEC

ODBYTY 8 MARCA 1968 NA OZIEDZINCU UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO, BRUTALNIE ZATAKOWANY PRZECIEM MILICJĄ. ORMO, ALE I NIESTETY, ROJÓWNI, OTUMANIŁONYCH ROBOTNIKÓW Z NIEKTÓRYCH FABRYK WOLI, WYKORZYSTANE ZOSTAŁY PRZECIEM PARTIĄ I BEZPIECIEM DO ROZPĘTANIA FALI REPREZSJII PRZECIEM OSOBOM I SRODOWISKOM PODEJRZANYM O NASTROJE OPOZYCYJNE. NASTAPIŁO WÓNCZAS OSTATECZNE ZŁAMANIE WSZELKICH DĄZEŃ DO REFORM GOSPODARCZYCH, A TAKŻE ZŁAMANO KOLEJNY CIĘŻKI CIOS KULTURZE I NAUCE POLSKIEJ. I W TYM PRAWIE WSZYSTCY ÓWCZEŚNI BONDOWIE PARTYJNI I SB-CCY BYLI ZGODNI.

NATONIĄST INTERESY POSZCZEGÓLNYCH GRUP BYŁY SPRZECZNE JEŚLI IDZIE O SPRAWĘ TEGO, KTO MA NADAĆ RADZIC W PARTII I PAŃSTWIE. "ANTYSYJONISTYCZNE" ATAKI "PARTYZANTÓW" POSREDNIO TEŻ KIEROWALI SIĘ PRZECIEM GOMULCE. TEN, IZOLUJĄCY SIĘ OD SPOŁECZEŃSTWA, DAŁ SIĘ POCZĄTKOWO ZASKOCZYĆ ROZWOJEM WYPYKÓW. ALE SZYBKO, JAKO DOŚWIAOCZONY OBLUDNIK, PRZEJĄŁ TE "CZARNOSIECINNE" HASŁA I PRZY BRAKU BŁOGOSŁAWIENSTWA MOSKWI DLA MOCZARA, JESECE PRZECIEM DWA I POL ROKU UTRZYMAŁ SIĘ PRZY WŁADZY.

KOSZTY "ZWYCIESTWA" APARATU BEZPIECZEŃSTWA I PARTII NAD MŁODZIEŻĄ, STUDENCKĄ I CZĘŚCIĄ INTELIGENCJĄ "TWORCZĄ" PONTOSŁA KULTURĄ I, POSREDNIO, GOSPODARKĄ POLSKĄ. OD TEGO CASU ZACZĘŁY SIĘ JEDNAK BARDZIEJ ZORGANIZOWANE DZIAŁANIA FORMUJĄCE SIĘ OPOZYCJĄ DEMOKRATYCZNĄ. A W SKALI SPOŁECZNEJ ŻŁA MARCA NIAŁ SIĘ WKROTCE WYŁONIC GRUDZIEŃ 1970.

ODZISIAJ, DWADZIESCIA LAT PO "MARCU", Z "TRYBUNY LUDU" DOWIEDZIEĆ SIĘ MOŻNA, ŻE PALUJĄCE STUDENTÓW NA ULICACH WARSZAWY "SŁUŻBY PORZĄDKOWE" WYKAZAŁY "DISCYPLINOWANIE I PODNOŚC Z POSTAWIENIAMI IM ZADANIAMI". A TOWARZYSZE SEKRETARZ POREŃSKI I MINISTER BEDNARSKI SZYKUJĄ ŻNOW, ZASTOSOWANĄ W 1968, AKCJĘ NIAMOWANIA SPOŚROD WYPROBOWANYCH ORGANIZACJI. ALE SŁABIEJ ROZWINIĘTYCH NAUKOWO TOWARZYSZY DOKTORÓW, NA SĄDOWIE STANOWISKA AKADEMICKIE. SMUTNE, ŻE I NA UMK ZNALAZŁO SIĘ DWÓCH PROFESORÓW, KTÓRZY PUBLICZNIE W PRASIE TE SZKODLIWE DLA NAUKI POLSKIEJ PONTYSŁY POPIERAJA.

PARTIA Z LEKCJ: "MARCA" ZADNEJ RACJONALNEJ NAUKI NIE WYCIĄGNEŁA SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE. "WTEBA TAK.

„MARZEC '88”

W 20 ROCZNICE MARCA 88 W SZEREGU MIAST ODBYŁY SIĘ MANIFESTACJE STUDENCKIE, W KTÓRYCH DOMAGANO SIĘ AUTONOMII DLA UCZELNI WYŻSZYCH I REAKTYWOWANIA NIEZALEŻNEGO ZRZESZENIA STUDENTÓW.

W KRAKOWIE, 8 MARCA NA TERENIE UNI-WERSYTETU JAGIEŁOŃSKIEGO ZEBRAŁO SIĘ KILKA TYSIĘCY OSÓB, Z KTÓRYCH CZĘŚĆ PRÓBOWAŁA W POCHODZIE PRZEJŚĆ POD POMNIK MICKIEWICZA. BRUTALNA INTERWENCJA MILICJI DOPROWADZIŁA DO ŚMIERCI I POBI-CIA TRZECH STUDENTÓW, WŚRÓD NICH AGATY NICHAIŁEK. NA ULICACH WZNOSZONO PROWI-ZORYCZNE BARYKADY Z ŁAWEK, A DEMON-STRANCI OBRZUCILI SAMOCHODY MILICYJNE KAMIENIAMI I KOSZAMI NA ŚMIECI. ŚMIE-CIA TRWAŁY OKOŁO 3 GODZIN. KOLEJNE DE-MONSTRACJE, 9 I 10 MARCA, NIE BYŁY JUŻ ATAKOWANE PRZEZ ŻOŁD. SKŁADANO KWIATY POD PAMIĄTKOWĄ TABLICĄ W AKADEMII GÓR-NICZO - HUTNICZEJ. SAMORZĄD STUDENCKI UNI-WERSYTETU JAGIEŁOŃSKIEGO, W LIŚCIE OTWARTYM DO KOMENDANTA MO W KRAKOWIE ZAROTESTOWAŁ PRZECIWKO AKCJI ŻOŁD.

NA UNI-WERSYTECIE WARSZAWSKIM, RÓW-NIEŻ 8 MARCA, WIEC OKOŁO DWOCH TYSIĘCY STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW NA DZIEDZINCU, POD TABLICĄ UPAMIĘTNIAJĄCĄ WYDARZENIA 8 MARCA '88. LICZNE TRANSPARENTY NIEZ I "SOLIDARNOSCI" I HASŁO SZCZEGÓLNIE DO-BITNIE WSKAZUJĄCE NA CHARAKTER ŻORNA-DZENIA: "CHCENY PLURALIZMU - NIE TOTA-LITARYZMU". REKTOR GRZEGORZ BIAŁKOWSKI WRAZ Z DELEGACJĄ SENATU ZŁOŻYŁ KWIATY POD TABLICĄ, A NASTĘPNIE ODBYŁA SIĘ W WYPEŁNIONYM PO BRZEGI AUDYTORIUM OKO-LICZNOŚCIOWA SESJA. PRZEMAWIALI PROFE-SOROWIE: CZESŁAW BOBROWSKI, HENRYK SAMSONOWICZ I JERZY SZACKI.

WIECZOREM, PO MSZY W KOSCIELE ŚW. ANNY, GDY UFORMOWAŁ SIĘ POCHÓD, BY ZŁOŻYĆ KWIATY POD POMNIKIEM MICKIEWI-CZA NA KRAKOWSKIM PRZEDMIEŚCIU, DO AK-CJI WKROCIŁA MILICJA UZBROJONA W PAL-KI, JAK W ROKU 1988. WIELE OSÓB POBI-TO.

WYPADKI POBIĆCIA MIAŁY TEŻ MIEJSCE 9 MARCA W GLIWICACH, W CZASIE PRÓBY ZOR-GANIZOWANIA POCHÓDU PO MSZY W KOSCIELE PODWYZSZENIA KRZYŻA. ATAKOWAŁI ZEBRA-NYCH CYWILNI FUNKCJONARIUSZE SB. CIEŻ-KO POBITA ZOSTAŁA BARBARA CZYZ.

NIMO UPLYNĘ 20 LAT ZMIANY NIEWTEL-KIE. SZCZESLIWIE W 1988 NIE UDAŁO SIĘ WŁADZOM ZORGANIZOWAĆ "SPONTANICZNYCH MASOWEK ROBOTNICZYCH" "POTEPIAJĄCYCH WICHRYCIELI" NIE BYŁO TEŻ HASŁA: "STJONISCI DO IZRAELA". "LITERACI DO PIORA", "STUDENCI DO KSIĄZEK".

o prawdę o KATYNIU

59 POLSKICH NAUKOWCÓW, LUDZI KULTURY I DZIAŁACZY SPOŁECZNYCH WYSTOSOWAŁO LIST OTWARTY DO ROSYJSKICH INTELEKTUA-LISTÓW, APELUJĄC O PUBLICZNE UJAWNIEŃIE PRAWDY O KATYNIU. WŚRÓD ADRESATÓW ZNA-LEŻLI SIĘ: PROF. ANDRIJ SACHAROW, POE-TA JENGIENIJ JEWTUSZENKO, PIEŚNIARZ BU-LAT OKUZIWA.

W LIŚCIE CYTAMY:

"... PROBLEM, KTÓRY W SZCZEGÓLNY SPO-SÓB OBCIĄŻA STOSUNKI POLSKO - ROSYJ-SKIE BYŁ I PODSTAJE NADAL NORD DOKONA-NY NA POLSKICH OFICERACH W KATYNIU, W 1940 ROKU. ZBRÓDZIA TA, POPEŁNIONA PRZEZ SIEPACZY STALINA I BERII, LEŻE TAKŻE POZNIJSZE KLAMSTWA O TYCH ZBRÓD-NIACH ZATRULY NASZE SERCA... ZWRACAMY SIĘ DO WAS Z PROŚBĄ O PUBLICZNE ZAJĘCIE STANÓWISKA WOBEC ZBRÓDNI W KATYNIU! PRAWDA MUSI BYĆ GŁOSNO WYPOWIEDZIANA; JESTEŚMY TO WINNI ZAMORDOWANYM. JEST TO - W NASZYM PRZEKONANIU - NIEDOZWOLNY WA-RUNEK ZMIANY W STOSUNKACH MIĘDZY NASZY-MI NARODAMI.

PODPISY POD LISTEM ZŁOŻYLI M. IN.: JACEK BOCHENSKI, ANDRZEJ BOGUSŁAWSKI, ZBIGNIEW BUJAK, MARIAN BRANDYS, ANDRZEJ DRAWICZ, KAZIMIERZ DZIEWANOWSKI, MAREK EDELMAN, JACEK FEDOROWICZ, WŁADYSŁAW FRASYNIUK, BOGDAN GALSTER, IRENA GALS-TER, WACŁAW GAJEWSKI, BRONISŁAW GERE-MEK, JERZY HOLTZER, WITOLD KARCZEWSKI, KRYSZYNA KERSTEN, JAN KIELANOWSKI, JAN ANDRZEJ KŁOCZOWSKI, MARCIN KRÓL, RY-SZARD KRYNICKI, WŁADYSŁAW KUNICKI - GOLDFINGER, ZOFIA KURATOWSKA, JACEK KU-RON, WIESŁAW LAUERT, TADEUSZ LEPKOWSKI, TADEUSZ LONNICKI, ADAM MICHNIK, DANIEL OLBRYCHSKI, ANDRZEJ STELMACHOWSKI, JUL-IAN STRYJKOWSKI, JERZY SZACKI, KLEMENS SZANIAWSKI, ANDRZEJ SZCZEPLIK, JAN JO-ZEF SZCZEPANSKI, JOANNA SZCZEPKOWSKA, JOZEF TISCHNER, JERZY TURDOWICZ, ANDRZEJ WAJDA, LECH WAŁĘSA, ZBIGNIEW WÓJCİK, WIKTOR WORSZYLSKI, JACEK WOŹNIAKOWSKI, KRYSZYNA ZACHWATOWICZ.

10 MARCA TE SAMA SPRAWĘ PODNIOŚŁ NA POSIEDZENIU SEJMU POSEŁ RYSZARD BENDER.

KELAKC A